

נייר עמדה שיתופי

תחום הדעת: אזרחות

מהו נייר עמדה?

במשימה זו יתבקשו התלמידים לכתוב בשיתוף פעולה נייר עמדה על דילמה אקטואלית המצויה במחלוקת ציבורית בחברה הישראלית שבחרו מתוך האשכול הנבחר (החטיבה הנבחרת למשימות). במשימה זו התלמידים יעבדו בזוגות. אם מספר התלמידים בכיתה הוא אי-זוגי, אחד הצוותים ימנה שלושה תלמידים.

שלבי ביצוע המשימה

המשימה מורכבת מארבעה שלבים:

שלב 1 – היכרות עם המשימה: הכרת הנדרש במשימה ובשלביה השונים; הכרת הקריטריונים שעל פיהם יוערך התוצר הסופי; צפייה בתוצר לדוגמה.

שלב 2 – תכנון: תכנון שלבי ביצוע המשימה; בחירה והצגה בראשי פרקים של דילמה אקטואלית המצויה במחלוקת ציבורית בחברה הישראלית, בחירה והצגה בראשי פרקים של עמדה (בעד/נגד); ציון והצגת מושגים (סה"כ 3 מושגים, מתוכם לפחות 2 מתוך החטיבה הנבחרת למשימות ועוד מושג 1 מהחטיבה שנבחרה למבחן); הצגה וסיווג של מקורות; הגשה למורה של ראשי הפרקים, המושגים והמקורות.

שלב 3 – טיוטה: הרחבת ראשי הפרקים שהוגשו בשלב 2 ועריכת שינויים נדרשים בהתאם להערות המורה בשלב 2; כתיבת תוכן לפשרה המוסכמת; הגשה למורה של טיוטת המשימה.

שלב 4 – הגשה סופית: כתיבה, עריכת שינויים נדרשים בהתאם למשוב המורה בשלב 3 והגשה של התוצר הסופי ומבדק/משוב אישי (רפלקציה).

התוצר

התוצר "נייר עמדה שיתופי" מחולק לכמה חלקים, ובהם חלקים שיתופיים, שבהם חברי הצוות עובדים יחד, וכן חלקים אישיים, שבהם כל חבר צוות עובד לבד:

1. תיאור הדילמה האקטואלית המצויה במחלוקת ציבורית בחברה הישראלית (שיתופי)
2. הצגת העמדות השונות: בעד ונגד (כמספר חברי הצוות) (אישי)
3. הפשרה המוסכמת (שיתופי)
4. מושגים (אישי + שיתופי)
5. מקורות (אישי + שיתופי)
6. מבדק / משוב אישי (רפלקציה) (אישי)

פירוט חלקי התוצר "נייר עמדה שיתופי":

תיאור הדילמה האקטואלית המצויה במחלוקת ציבורית בחברה הישראלית (שיתופי)

חלק זה הוא שיתופי: כל חברי הצוות יכתבו אותו יחד.

- חברי הצוות יבחרו דילמה אקטואלית המצויה במחלוקת ציבורית בחברה הישראלית, בהתאם לאשכול הנבחר (החטיבה הנבחרת למשימות). דילמה זו תהיה הבסיס לתוכן נייר העמדה שיכתבו (לאחר שאישר המורה את הנושא שבחרו).
- חברי הצוות יכתבו כותרת לנייר העמדה בהלימה לאשכול הנבחר. על כותרת זו להציג את הקונפליקט העומד במרכז נייר העמדה.

- חברי הצוות יציגו טקסט לכיד בלשונם המתאר את הדילמה האקטואלית המצויה במחלוקת ציבורית בחברה הישראלית שבחרו באופן ברור, מהימן ומפורט, תוך התייחסות למצב הקיים בישראל תוך התבססות על שני מקורות שונים, אחד המקורות צריך שיהיה מקור אזרחי רשמי - כל מסמך המתפרסם מטעם המדינה.
- חברי הצוות יציגו וידגישו מושגים שונים ורלוונטיים מתחום הדעת ובהתאם לאשכול (חטיבה הנבחרת למשימות), כמספר חברי הצוות - כל תלמיד יציג מושג אחד לפחות (שני המושגים מהחטיבה הנבחרת למשימות). חברי הצוות יקשרו את המושגים (תוך הצגת רכיביהם הרלוונטיים) לדילמה תוך התבססות על מקורות המידע. יש לקשר בין הגדרת המושגים למקורות.
- חברי הצוות יציגו ויסווגו מקורות רלוונטיים, שונים ומהימנים, מלבד ספר הלימוד, לתיאור דילמה אקטואלית המצויה במחלוקת ציבורית בחברה הישראלית, כמספר חברי הצוות - כל תלמיד יציג מקור אחד לפחות. חברי הצוות ינמקו מדוע לדעתם מקורות אלה מהימנים ורלוונטיים למשימה. חברי הצוות יישלבו את המקורות בהצגת דילמה אקטואלית המצויה במחלוקת ציבורית בחברה הישראלית על ידי הוספת מראי מקום מלאים ומפורטים.

(יש להתבסס על מאמרים ועל כתבות חדשותיות מ-4 השנים האחרונות, ומקור אזרחי רשמי - כל מסמך המתפרסם מטעם המדינה - העדכני ביותר. ויקיפדיה / המכלול וכיוצ"ב לא נחשבים למקורות. כן ניתן להיכנס לערך בויקיפדיה על מנת למצוא בו המלצות קריאה והפניות למקורות)

המלצה: חלק זה יהיה בהיקף של כ-250-450 מילים.

הצגת העמדות השונות (אישי)

חלק זה הוא אישי. כל תלמיד יכתוב אותו בנפרד.

- כל תלמיד בצוות יבחר עמדה (בעד או נגד). על כל חבר צוות לבחור עמדה שונה.

- אם הצוות מונה שלושה חברים, שני חברי צוות יציגו את העמדה "בעד" והשלישי יציג את העמדה "נגד" או להיפך. על הנימוקים של חברי הצוות להיות שונים זה מזה.
- כל תלמיד בצוות יציג באופן ברור, מהימן ומפורט את עמדתו ושני נימוקים התומכים בעמדה שבחר (בעד/נגד).
 - כל תלמיד בצוות יציין מתחום הדעת ובהתאם לאשכול הנבחר שני מושגים שונים לפחות, הרלוונטיים לנימוקים לעמדתו - מושג אחד לכל נימוק (ניתן להשתמש במושג **אחד בלבד** מהחטיבה של המבחן לנימוק אחד). על מושגים אלה להיות שונים מהמושגים השיתופיים. התלמיד ישלב ויקשר את המושגים לנימוקים ביחס לדילמה תוך התבססות על מקור המידע.
 - כל תלמיד בצוות יציג ויסווג שני מקורות שונים לפחות (מלבד ספר הלימוד), מהימנים ורלוונטיים לנימוקים לעמדתו - מקור אחד לכל נימוק. על מקורות אלה להיות שונים מהמקורות השיתופיים. התלמיד ינמק מדוע לדעתו המקורות מהימנים ורלוונטיים למשימה. התלמיד ישלב את המקורות בהצגת העמדה על ידי הוספת מראי מקום מלאים ומפורטים.

(יש להתבסס על מאמרים ועל כתבות חדשותיות מ-4 השנים האחרונות, ומקור אזרחי רשמי- כל מסמך המתפרסם מטעם המדינה - העדכני ביותר. ויקיפדיה/המכלול וכיוצ"ב לא נחשבים למקורות. כן ניתן להיכנס לערך בויקיפדיה על מנת למצוא בו המלצות קריאה והפניות למקורות)

המלצה: חלק זה יהיה בהיקף של כ-200-400 מילים.

הפשרה המוסכמת (שיתופי)

חלק זה הוא שיתופי: כל חברי הצוות יכתבו אותו יחד.

- חברי הצוות יערכו דיון משותף. הם יקשיבו לעמדות של שאר חברי הצוות, וישקלו מחדש את עמדותיהם.
- חברי הצוות יזהו ויציגו את הנקודות המוסכמות על כולם ואת הנקודות שאין עליהן הסכמה.
- חברי הצוות ינסחו ויכתבו יחד באופן ברור, מהימן ומפורט פשרה מוסכמת.

- הפשרה המוסכמת תשקף הן את הנקודות המוסכמות על כל חברי הצוות, הן את הנקודות שאין עליהן הסכמה. ניסוח הפשרה יכלול התייחסות לכלל הנימוקים שהוצגו במשימה.
- חברי הצוות יסבירו את ההשלכות השונות של הפשרה המוסכמת.
- חברי הצוות יציינו מושג/ערך רלוונטי אחד מתחום הדעת שעזר להם לגבש את הפשרה המוסכמת, ויסבירו כיצד מושג/ערך זה רלוונטי לדילמה וכיצד הוא עזר להם לגבש את הפשרה המוסכמת.

חברי הצוות יוכלו לערוך את החלק הזה החל משלב 3.

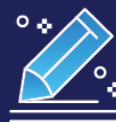
המלצה: חלק זה יהיה בהיקף של כ- 250-450 מילים.

מושגים (אישי + שיתופי)

חברי הצוות יציינו מושגים הרלוונטיים לתחום הדעת ובהתאם לאשכול הנבחר, גם לחלקים האישיים וגם לחלקים השיתופיים של המשימה. חברי הצוות יקפידו לשלב ולקשר כל מושג לתוכן של הקטע הרלוונטי:

מושג שיתופי:

- מושג שחברי הצוות מתייחסים אליו בחלקים השיתופיים במשימה (תיאור הדילמה; הפשרה המוסכמת).
- חברי הצוות יציינו מושגים שונים ורלוונטיים מתוכנית הלימודים באזרחות ובהתאם לאשכול הנבחר, כמספר חברי הצוות – כל תלמיד יציין מושג אחד לפחות. חברי הצוות ישלבו ויקשרו את המושגים לתיאור הדילמה ולפשרה המוסכמת. כמו כן הם יקשרו מושג/ערך לתוכן הפשרה המוסכמת, ויסבירו כיצד מושג/ערך זה תרם לבחירת הפשרה המוסכמת.

- המערכת תשייך אוטומטית מושגים אלה לכל חברי הצוות.

מושג אישי:

- מושג שכל חבר צוות בנפרד מתייחס אליו בחלקים האישיים במשימה (העמדה – בעד/נגד).
- על כל חבר צוות לציין שני מושגים אישיים (שונים) מתחום הדעת הרלוונטיים לנימוקים לעמדתו - מושג אחד לכל נימוק (**מושג אחד** יכול להיות מהחטיבה שנבחרה למבחן). על התלמיד להדגיש, לשלב ולקשר את המושגים (תוך הצגת רכיביהם הרלוונטיים) בהצגת הנימוקים תוך התבססות על מקור המידע.
- על מושגים אלה להיות שונים מהמושגים השיתופיים.
- המערכת תשייך אותם אוטומטית, לפי זהות המשתמש.

מקורות (אישי + שיתופי)

חברי הצוות יציגו וישלבו מקורות רלוונטיים שונים ומהימנים, גם לחלקים האישיים וגם לחלקים השיתופיים של המשימה.

מקור שיתופי:

- מקור שחברי הצוות מתייחסים אליו בחלקים השיתופיים של המשימה (תיאור הדילמה; הפשרה המוסכמת).
- על כל חבר צוות להציג מקור שיתופי מהימן אחד לפחות, הרלוונטי לביסוס תיאור הדילמה.
- המערכת תסמן אוטומטית שמקורות אלה שייכים לכלל חברי הצוות.

מקור אישי:

- מקור שכל חבר צוות בנפרד מתייחס אליו בחלקים האישיים במשימה (העמדה – בעד/נגד).
- כל חבר צוות יציג שני מקורות אישיים לפחות, שונים ומהימנים, הרלוונטיים לביסוס הנימוקים לעמדה שלו (מקור אחד לכל נימוק).
- על המקורות אלה להיות שונים מהמקורות השיתופיים.
- המערכת תשייך אותם אוטומטית, לפי זהות המשתמש.

מקורות - כללי:

- עבור כל מקור המצורף לרשימת המקורות כל חברי הצוות ימלאו את כל הסעיפים המוגדרים ברכיב ניהול המקורות וינמקו מדוע לדעתם המקורות מהימנים ורלוונטיים למשימה.
- תוכן שנוצר על ידי בינה מלאכותית לא יתקבל כמקור במשימה. תוכן זה יכול לשמש כלי עזר לאיתור מקורות מהימנים ורלוונטיים. רק המקורות המהימנים והרלוונטיים שהתלמידים יאתרו יכולים לשמש מקורות לכתיבת המשימה.
- לאחר שחברי הצוות יגישו את המשימה, ידרג המורה את רמת הרלוונטיות והמהימנות של כל המקורות: גבוהה, בינונית או נמוכה.
- חברי הצוות ישלבו את המקורות בפסקאות הרלוונטיות במשימה על ידי הוספת מראי מקום מלאים ומפורטים.
- מומלץ לחברי הצוות להימנע מהוספת מראי מקום למקורות שהמורה דירג את הרלוונטיות ו/או המהימנות שלהם ברמה נמוכה.

מבדק/משוב אישי (רפלקציה) (אישי)

חלק זה הוא אישי - כל תלמיד יכתוב אותו בנפרד.

במסגרת ההגשה הסופית של שלב 4, כל חבר צוות יתבקש לערוך שיחה עם בוט, שהיא חלק בלתי נפרד מהמשימה.

שיחה זו תיפתח במערכת רק לאחר שכל חברי הצוות הגישו את עבודתם במסגרת שלב 4 או לחלופין – עם הגעת מועד ההגשה האחרון שקבע המורה – המוקדם שבהם. מרגע זה יוקצב לחברי הצוות פרק זמן של שלוש יממות (72 שעות) להתחיל את ביצוע המבדק/המשוב האישי. בתום פרק הזמן הזה תיחסם בפני חברי הצוות הגישה לביצוע המבדק/המשוב האישי והם לא יוכלו עוד לבצעו.

הערה: השיחה עם הבוט נערכת בדיבור. יש לוודא מראש שהציוד הנדרש קיים, וכי התלמיד נמצא בסביבה שקטה המאפשרת ביצוע תקין של המבדק/המשוב האישי.

בתחילת השיחה יציג הבוט את עצמו ויסביר את אופן ביצוע המבדק/המשוב האישי. בסיום ההסבר יתבקשו התלמידים לאשר שהבינו את ההנחיות ושהם מוכנים להתחיל. אישור זה יגרום לפתיחת המבדק/המשוב האישי בפועל.

המבדק מוגבל בזמן (המערכת תיידע מראש מהו פרק הזמן העומד לרשותם). השיחה תתנהל במבנה של שאלות ותשובות.

השאלות הן בשני תחומים:

- שאלות תוכן – שאלות הקשורות בנושא העבודה שהגישו התלמידים. מטרתן לוודא שהם הבינו והפנימו את הרעיונות המרכזיים ולמדו את הידע שעליו התבססה העבודה.
- שאלות משוב אישי – שאלות שמטרתן לאפשר לתלמידים לשתף בתחושותיהם ובחוויותיהם בנוגע לתהליך שעברו: מה למדו, באילו קשיים נתקלו, באילו אסטרטגיות השתמשו וכדומה.

באמצעות שיחה זו נבחנת לא רק איכות התוצר הסופי, אלא גם עומק ההבנה האישית של התלמידים ויכולתם להתבונן באופן ביקורתי ומשמעותי על תהליך הלמידה שעברו.

שימוש בבינה מלאכותית:

אפשר להשתמש בכלי בינה מלאכותית ככלי עזר במשימה, אך חשוב לעשות זאת בצורה מושכלת, ביקורתית ואחראית. שימוש נכון בבינה מלאכותית יכול להעצים את תהליך הלמידה שלכם ולסייע לכם באיסוף מידע, בסיעור מוחות, בניסוח ראשוני ובארגון הרעיונות. עם זאת, האחריות על איכות העבודה היא שלכם בלבד!

כדי להבטיח שהמשימה תהיה איכותית, עצמאית, מקורית ותשקף את תהליך הלמידה של חברי הצוות, את הידע שרכשו ואת התובנות האוטנטיות שלהם, על חברי הצוות להקפיד על ההנחיות האלה:

1. הטקסט של המשימה צריך להיות מנוסח בלשונם, והרעיונות במשימה צריכים להיות כתובים בסדר הגיוני המשקף לכידות רעיונית. על חברי הצוות לזכור כי מטרת העבודה היא להציג ולהפגין את הידע, ההבנה והיכולת שלהם, ולא של כלי הבינה המלאכותית.
2. על חברי הצוות להשתמש באופן ביקורתי ואחראי בכלי בינה מלאכותית – עליהם לעבד את כל המידע שמתקבל מכלי בינה מלאכותית. על חברי הצוות לאמת תמיד את נכונות המידע באמצעות מקורות מהימנים, לבדוק את המהימנות והרלוונטיות של המקורות שהבינה המלאכותית מציעה, לשפר את הניסוחים ולהתאים אותם לסגנון לסגנונם האישי ולדרישות המשימה.

3. על חברי הצוות להקפיד להוסיף מראי מקום מלאים ומפורטים למקורות רלוונטיים ומהימנים במקומות המתאימים לכל אורך המשימה.

חשוב! תוכן שנוצר על ידי בינה מלאכותית לא יתקבל כמקור במשימה. תוכן זה יכול לשמש כלי עזר לאיתור מקורות מהימנים ורלוונטיים. רק המקורות המהימנים והרלוונטיים שחברי הצוות יאתרו יכולים לשמש מקורות לכתיבת המשימה.

המיומנויות המרכזיות שהתלמידים ירכשו בעת ביצוע המשימה הן:

- אוריינות לשונית
- אוריינות מידע והערכה
- חשיבה ביקורתית
- מודעות חברתית - עבודת צוות